

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

**RAPORT O POMOCY *DE MINIMIS* W POLSCE
UDZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCOM
W 2012 ROKU**

Warszawa, wrzesień 2013 roku

Raport został opracowany przez Departament Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP - POMOC <i>DE MINIMIS</i> I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK	4
II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA.....	7
III. POMOC <i>DE MINIMIS</i> W UJĘCIU PRZEKROJOWYM	10
1. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według form pomocy	10
2. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podstaw prawnych	13
3. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podmiotów udzielających pomocy	15
4. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według województw.....	18
5. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy.....	21
6. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według wielkości beneficjentów.....	22
7. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według źródła pochodzenia pomocy	24
IV. PODSUMOWANIE	25

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

I. WSTĘP - POMOC *DE MINIMIS* I KOMPETENCJE PREZESA UOKiK

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis*¹ pomoc, której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat kalendarzowych nie przekracza 200 tys. euro lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego (uwzględnia się wszelką pomoc *de minimis* otrzymaną przez danego przedsiębiorcę, niezależnie od jej źródła i przeznaczenia), czyli tzw. *pomoc de minimis*, nie wpływa na handel między państwami członkowskimi i/lub nie zakłóca bądź nie zagraża zakłóceniem konkurencji i dlatego nie podlega przepisom art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)².

Ponadto od połowy roku 2012 na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym³ udzielać można pomocy *de minimis*, która stanowi rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Limit dla tego rodzaju pomocy wynosi 500 tys. euro w ciągu 3 lat budżetowych i związany jest ściśle z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym. Zgodnie z rozporządzeniem pomoc tę można łączyć z innymi rodzajami pomocy *de minimis* do pułapu 500 tys. euro w ciągu 3 lat budżetowych.

W związku z brakiem wpływu na handel wewnątrzunijny, pomoc *de minimis* nie jest szczegółowo omawiana w sporządzanym corocznie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów *Raporcie o pomocy publicznej*. Ze względu jednak na to, że co roku łączna wartość pomocy *de minimis* jest stosunkowo duża (w roku 2012 wyniosła 4 329,5 mln zł)⁴, Prezes UOKiK od 2008 roku przygotowuje odrębny raport dotyczący tej pomocy. Niniejszy raport dotyczy pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2012 roku.

Jednocześnie należy wyjaśnić, iż niniejszy raport dotyczy wszelkiej pomocy udzielanej zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis*. Biorąc pod uwagę fakt, iż rozporządzenie to, co do zasady, stosuje się również do pomocy w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych⁵, niniejszy raport obejmuje również pomoc *de minimis* w tych sektorach. Raport obejmuje także pomoc *de minimis* stanowiącą rekompensatę za

¹ Dz. Urz. UE L Nr 379 z dnia 28 grudnia 2006 roku. Artykułom 87 i 88 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) odpowiadają obecnie artykuły 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

² Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - Dz.Urz. UE C 83 z dnia 30 marca 2010 roku. Z dniem 1 grudnia 2009 roku w związku z wejściem w życie Traktatu z Lizbony (Traktat zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską - Dz.Urz. UE C 306 z dnia 17 grudnia 2007 roku) nastąpiła zmiana nazwy Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) na Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz zmiana numeracji jego artykułów. Artykuł 107 TFUE odpowiada dawnemu artykułowi 87 TWE.

³ Dz. Urz. UE L 114 z dnia 26 kwietnia 2012 roku.

⁴ Wszystkie dane liczbowe dotyczące pomocy *de minimis* udzielonej w 2012 roku zostały przedstawione według stanu na dzień 31 maja 2013 roku.

⁵ Wyjątki w tym zakresie określone zostały w art. 1 ust. 1 lit. c podpunkt i) oraz ii) rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1998/2006 w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis*.

świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym.

Raport nie uwzględnia natomiast pomocy *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie, o której mowa w rozporządzeniu Komisji nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy *de minimis* w sektorze produkcji rolnej⁶, która jest monitorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 1998/2006 w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* oraz rozporządzeniem Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym:

- łączna kwota pomocy *de minimis* dla danego beneficjenta nie może przekroczyć 200 tys. euro w okresie trzech kolejnych lat podatkowych, 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego oraz 500 tys. euro w zakresie finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- pomocy *de minimis* nie może otrzymać przedsiębiorca zagrożony w rozumieniu wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁷,
- pomoc *de minimis* musi być „przejrzysta”, tzn. musi istnieć możliwość obliczenia *ex ante* ekwiwalentu dotacji brutto bez potrzeby przeprowadzania oceny ryzyka,
- pomoc *de minimis* nie może być łączona z pomocą publiczną w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych, w przypadku gdyby taka kumulacja miała skutkować przekroczeniem poziomu intensywności tej pomocy publicznej,
- w niektórych sektorach możliwość udzielania pomocy *de minimis* podlega szczególnym zasadom, wykluczającym lub ograniczającym możliwości jej udzielania (dotyczy to produkcji rolnej, rybołówstwa, akwakultury, transportu i górnictwa węgla),
- pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie można łączyć z żadną rekompensatą w odniesieniu do tych samych usług bez względu na to, czy stanowi ona pomoc państwa czy nie.

Zgodnie z art. 3 rozporządzenia 1998/2006 oraz art. 3 rozporządzenia 360/2012, przed przyznaniem pomocy *de minimis* państwo członkowskie musi uzyskać od podmiotu ubiegającego się o tą pomoc oświadczenie w formie pisemnej lub elektronicznej na temat wszelkiej pomocy *de minimis* przyznanej mu w ciągu bieżącego roku oraz dwóch poprzedzających go lat. Zobowiązanie to wynika z art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁸, wedle którego

⁶ Dz. Urz. UE L Nr 337 z dnia 21 grudnia 2007 roku.

⁷ Dz. Urz. UE C Nr 244 z dnia 1 października 2004 roku.

⁸ Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

przedsiębiorca ubiegający się o pomoc *de minimis* ma obowiązek przedstawienia wszystkich zaświadczeń (lub oświadczenia) o wielkości takiej pomocy otrzymanej w powyższym okresie lub oświadczenia o jego nieotrzymaniu.

Zaświadczenia *de minimis*, o których szczegółowo mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie⁹, wydawane są beneficjentowi pomocy *de minimis* przez podmiot udzielający tego rodzaju pomocy na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Służą one weryfikowaniu nieprzekraczania przez przedsiębiorcę właściwych limitów, o których mowa powyżej. W sytuacji, gdy limit ten zostałby przekroczony, organ, do którego zwrócił się wnioskodawca, zobowiązany jest odmówić udzielenia takiej pomocy.

Zadaniem Prezesa UOKiK w zakresie pomocy *de minimis* jest przede wszystkim monitorowanie jej udzielania, to jest gromadzenie przesyłanych sprawozdań o udzielonej pomocy *de minimis*. Ponadto Prezes UOKiK realizuje obecnie projekt utworzenia centralnego rejestru pomocy *de minimis*, tj. centralnej, na bieżąco aktualizowanej bazy danych (której rolę pełnić będzie aplikacja SHRIMP) o udzielonej pomocy *de minimis*, która umożliwi podmiotom udzielającym pomocy *de minimis* weryfikowanie bezpośrednio przed udzieleniem tej pomocy (na zasadzie dostępu *on-line*) wielkości pomocy *de minimis* otrzymanej już przez danego beneficjenta, a w konsekwencji możliwości udzielenia mu kolejnej pomocy przy uwzględnieniu obowiązującego limitu.

Ponadto, rola Prezesa UOKiK w zakresie udzielania pomocy *de minimis* sprowadza się do zapewnienia zgodności projektów programów tej pomocy z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 oraz Komisji (UE) nr 360/2012 i obejmuje m.in.:

- aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym w odniesieniu do aktów prawnych będących podstawami prawnymi udzielania pomocy *de minimis* (zgłaszanie uwag i projektów sformułowań konkretnych przepisów),
- zgłaszanie w terminie 14 dni zastrzeżeń do projektów programów pomocy *de minimis* w zakresie przejrzystości planowanej pomocy,
- zgłaszanie organom udzielającym pomocy *de minimis* informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w udzielaniu (niezgodność z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1998/2006 oraz Nr 360/2012) oraz jej sprawozdawaniu (brak sprawozdań, przekraczanie limitów, niezgodności z zaświadczeniami *de minimis*).

Niniejszy raport został opracowany na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach przekazywanych do Prezesa UOKiK przez podmioty udzielające pomocy. Przy sporządzaniu niniejszego raportu przyjęto metodologię analogiczną do zastosowanej przy opracowaniu Raportu o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2012 roku.

⁹ Dz.U. z 2007 r., Nr 53, poz. 354, z późn. zm.

II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

Tabela 1.
Statystyka ogólna

	2012
Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy <i>de minimis</i>	3,4 tys.
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	181 tys.
Liczba przypadków pomocy	551 tys.*
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	3
Wielkość pomocy <i>de minimis</i> przypadająca średnio na jednego beneficjenta	24 tys. zł (5,7 tys. euro)

*Liczba przypadków pomocy jest kilkukrotnie wyższa od liczby beneficjentów, m.in. z następujących względów:

- możliwości korzystania przez jednego beneficjenta z wielu źródeł pomocy, finansowania pomocy zarówno ze źródeł krajowych jak i zagranicznych
- wykazywania 4 razy w roku (na dzień udzielenia) pomocy w formie ustawowego zwolnienia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z podatku od nieruchomości
- możliwości dokonywania korekt ujemnych przez organy podatkowe w przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z układu ratalnego spłaty podatku wynikającego z decyzji.

Tabela 2.
Wartość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2012 roku

Ogólna wartość pomocy <i>de minimis</i>	2012		
	mln zł	mln euro	% PKB
	4 329,5	1 034,5	0,27

Analiza sprawozdań podmiotów udzielających pomocy wykazała, że **ogólna wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2012 roku wyniosła 4 329,5 mln zł, co stanowi 1 034,5 mln euro** (przyjmując średni kurs z 2012 roku: 1 euro = 4,1850 zł). Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom w 2012 roku stanowiła **0,27 proc. PKB**.

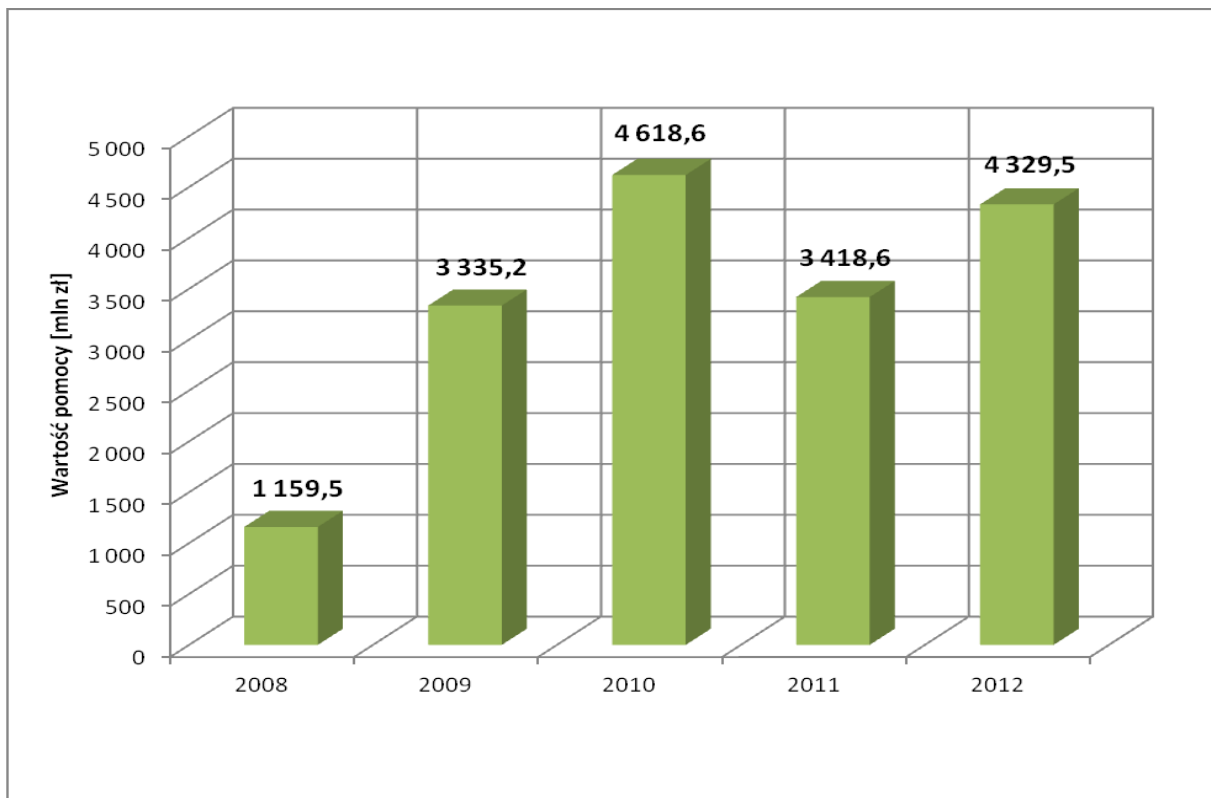
Do roku 2010 występował stały wzrost pomocy *de minimis*, co widać na wykresie 1, przedstawiającym wielkość tej pomocy w latach 2008-2012. W 2009 roku jej wartość była niemal 3-krotnie wyższa (wzrost o 187,6 proc.) niż w roku poprzednim, a w 2010 roku w porównaniu do 2009 roku zwiększyła się o 38,5 proc. **W roku 2011 wartość pomocy *de minimis* zmniejszyła się o ok. 1/4 w porównaniu z rokiem poprzednim, wracając tym samym do wielkości porównywalnej z rokiem 2009.** Natomiast w roku 2012 ponownie nastąpił wzrost ogólnej wartości pomocy *de minimis* o około 27 proc. w porównaniu ze spadkowym rokiem 2011.

W 2012 roku liczba beneficjentów pomocy *de minimis* była większa o ok. 50 tys. niż w roku 2011 oraz było o ok. 800 więcej podmiotów udzielających tej pomocy, co przełożyło się także na większą o ok. 30 tys. liczbę przypadków pomocy *de minimis* w porównaniu z rokiem 2011.

Przyczyną bardzo szybkiego wzrostu pomocy *de minimis* do roku 2010 mogło być przede wszystkim rozpoczęcie, a następnie kontynuowanie, udzielania pomocy z nowych źródeł, często współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz wygaśnięcie niektórych programów pomocowych, których instrumenty wsparcia objęte wcześniej tymi programami były następnie realizowane jako pomoc *de minimis*. W roku 2010 jak do tej pory udzielono najwięcej pomocy *de minimis* z funduszy europejskich. W 2011 roku pomoc *de minimis* z funduszy unijnych nadal utrzymywała się na wysokim poziomie, a spadek ogólnej jej wartości spowodowany był głównie zmniejszeniem się wsparcia innego rodzaju. Prawie 27-procentowy wzrost wartości pomocy *de minimis* w roku 2012 związany jest przede wszystkim z około 2-krotnym wzrostem pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹⁰, a także wzrostem wartości pomocy *de minimis* na doszkalanie młodocianych pracowników udzielanej na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹¹ (ok. 191 mln zł) - szczegóły w dalszej części raportu.

Wykres 1.

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2008-2012

¹⁰ Tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 674, z późn. zm.

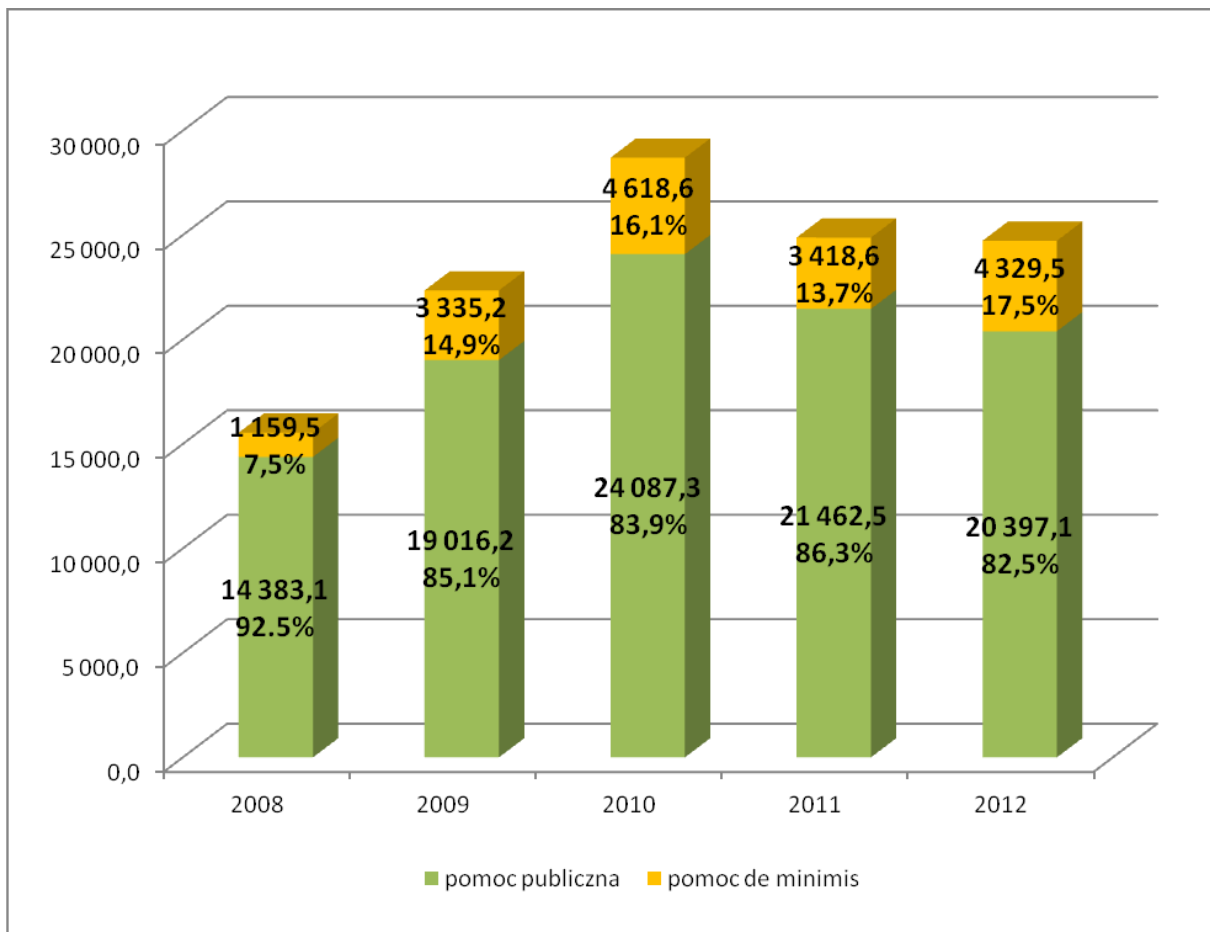
¹¹ Tj. Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, ze zm.

Porównanie wielkości udzielonej pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 TFUE i pomocy *de minimis* pozwala dostrzec, że **pomocy *de minimis* udziela się zdecydowanie mniej**, co jest zrozumiałe ze względu na ograniczenie wielkości pomocy *de minimis* możliwej do otrzymania przez jednego przedsiębiorcę. **W latach 2008-2011 wartość pomocy *de minimis* stanowiła od 8 do 16 proc. całkowitej wartości pomocy udzielonej przedsiębiorcom. W roku 2012 jej udział wyniósł ponad 17 proc.**, co wynika ze wzrostu wartości pomocy *de minimis* w porównaniu z jej wartością w roku 2011, a jednocześnie spadkiem wartości pomocy publicznej w porównaniu z rokiem 2011.

Warto zauważyć, że do roku 2010 tendencja wzrostowa wartości pomocy publicznej oraz jej spadek w roku 2011 były skorelowane z tendencją zmian pomocy *de minimis*, natomiast w roku 2012 tendencje te są po raz pierwszy rozbieżne (jak wskazano powyżej - spadek wartości pomocy publicznej a wzrost wielkości pomocy *de minimis*).

Wykres 2.

Wartość pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 TFUE i pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2008-2012

III. POMOC DE MINIMIS W UJĘCIU PRZEKROJOWYM

1. Pomoc *de minimis* w podziale według form pomocy

W niniejszym raporcie dokonano analizy form pomocy *de minimis* w ramach czterech grup oznaczonych literami A, B, C i D. W każdej grupie wyróżniono podgrupy, którym przypisano cyfrę 1 lub 2, w zależności od tego, czy następuje przepływ środków finansowych z budżetu (1), czy też pomoc jest związana z uszczupleniem wpływów budżetowych (2). Do poszczególnych grup i podgrup zaliczono następujące formy pomocy:

Tabela 3.
Formy pomocy publicznej

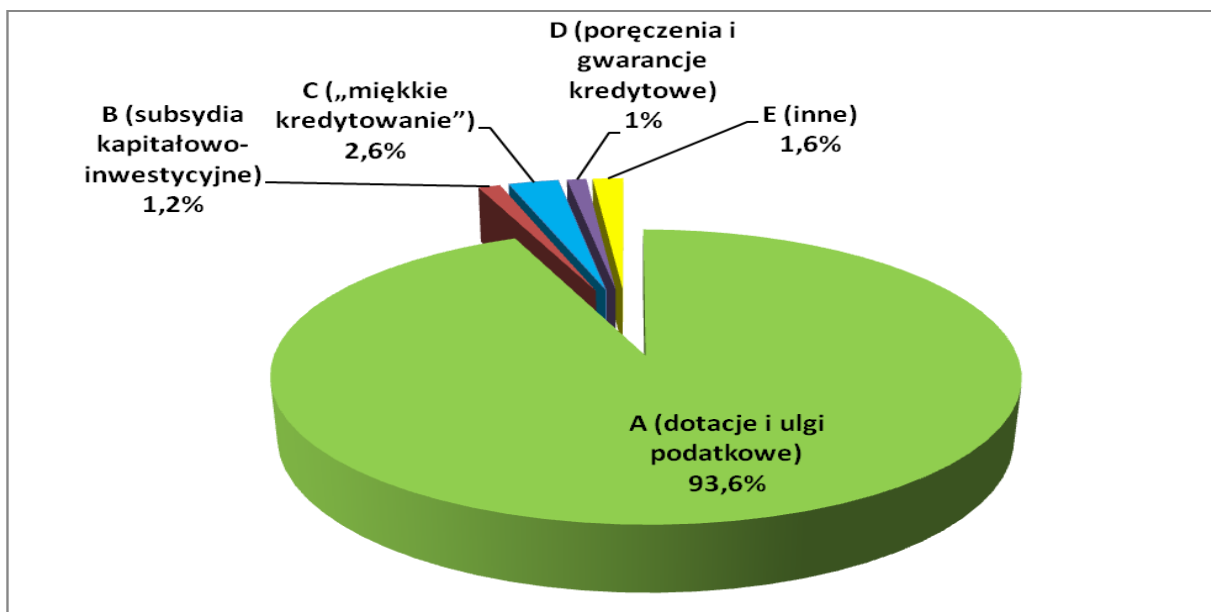
Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
A - dotacje i ulgi podatkowe	A1	dotacje
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych
		refundacje
		rekompensaty
	A2	zwolnienie z podatku
		odliczenie od podatku
		obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku
		obniżenie wysokości opłaty
		zwolnienie z opłaty
		zaniechanie poboru podatku
		zaniechanie poboru opłaty
		umorzenie zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		umorzenie odsetek od zaległości podatkowej
		umorzenie opłaty i odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty)
		umorzenie kar
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku
		zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
		umorzenie kosztów egzekucyjnych
		jednorazowa amortyzacja
Grupa B subsydia kapitałowo-	B1	wniesienie kapitału do spółki

inwestycyjne	B2	konwersja wierzytelności na akcje lub udziały
Grupa C - tzw. „miękkie kredytowanie”	C1	pożyczki, kredyty preferencyjne
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)
		pożyczki warunkowo umorzone
	C2	odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności opłaty (składki, wpłaty), zaległej opłaty (składki, wpłaty) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty) wraz z odsetkami
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności kary
		odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych
		odroczenie lub rozłożenie na raty odsetek
odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów sądowych		
Grupa D	D1	poręczenia i gwarancje
Grupa E - inne		

Mimo 27-proc. wzrostu wartości pomocy *de minimis* w porównaniu z rokiem 2011, udział poszczególnych form pomocy *de minimis* udzielonej w roku 2012 nie różni się praktycznie od roku poprzedniego. Wśród form pomocy *de minimis* dominowały nadal te z grupy A, tj. dotacje i ulgi podatkowe, których udział wyniósł aż 93,6 proc. (prawie 4 mld zł). Formy pomocy *de minimis* z grupy C, czyli tzw. „miękkie kredytowanie”, stanowiły 2,5 proc. (107,4 mln zł). Najmniej pomocy *de minimis*, tak jak w roku 2011, udzielono w formach z grupy B (subsydia kapitałowo-inwestycyjne) i D (poręczenia i gwarancje kredytowe) - po ok. 1 proc. ogólnej wartości pomocy. Wykres 3 ilustruje wartość pomocy *de minimis* z podziałem na formy, w których była udzielana.

Wykres 3.

Formy pomocy *de minimis* udzielonej w 2012 roku

Analizując strukturę pomocy *de minimis* według formy można zauważyć zdecydowaną przewagę form z podgrupy A1 (obejmującej przede wszystkim dotacje i refundacje - tych drugich udzielono więcej), która stanowiła aż 88,1 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2012 roku. Udział subsydiów podatkowych (podgrupa A2) w ogólnej wartości pomocy *de minimis* wyniósł natomiast 5,5 proc. (były to głównie obniżenia podatku lub podstawy opodatkowania, zwolnienia z podatku, umorzenia zaległości podatkowej wraz z odsetkami oraz obniżenia opłat). Zdecydowanie mniejsza od powyższych wartości była pomoc *de minimis* udzielona w formach z podgrupy C2 (w szczególności rozłożenie na raty opłaty oraz rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej wraz z odsetkami) - 1,5 proc., a także C1 (głównie pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone) - 1,1 proc. Szczegółowe dane na ten temat zawarte są w tabeli 4.

Tabela 4.

 Struktura pomocy *de minimis* w poszczególnych formach pomocy

Forma pomocy	2011			2012		
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w grupie [proc.]	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem [proc.]	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w grupie [proc.]	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem [proc.]
Grupa A - Dotacje i subsydia podatkowe ogółem	3 226,2	100,0	94,4	4 052,2	100,0	93,6
· A1 - dotacje i refundacje	2 840,7	88,1	83,1	3 812,7	94,1	88,1
· A2 - subsydia podatkowe	385,5	11,9	11,3	239,5	5,9	5,5
Grupa B - Subsydia kapitałowo-inwestycyjne ogółem	41,0	100,0	1,2	50,5	100,0	1,2
· B1 - wniesienie kapitału	41,0	100,0	1,2	50,5	100,0	1,2
· B2 - konwersja wierzytelności na akcje lub udziały	0,007	0,0002	0,000002	0,0	0,0	0,0
Grupa C - „Miękkie kredytowanie” ogółem	83,5	100,0	2,4	113,6	100,0	2,6
· C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone	52,7	63,1	1,5	48,5	42,7	1,1
· C2 - odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu	31,0	37,1	0,9	65,1	57,3	1,5
Grupa D1 - Poręczenia i gwarancje kredytowe ogółem	23,6	100,0	0,7	44,0	100,0	1,0
Grupa E - Inne	44,4	100,0	1,3	69,2	100,0	1,6

Analiza sposobu finansowania pomocy *de minimis* w 2012 roku w Polsce pokazuje ponadto, że najczęściej udzielano tej pomocy w postaci bezpośrednich wydatków (przede wszystkim refundacje i dotacje) - ok. 91 proc. Udział form pomocy *de minimis* stanowiących różnego rodzaju uszczuplenia wpływów do budżetu wyniósł 7 proc. pomocy *de minimis* ogółem. Ok. 2 proc. pomocy *de minimis* stanowiła grupa „inne” zawierająca w sobie zarówno bezpośrednie wydatki, jak i uszczuplenia budżetu.

2. Pomoc *de minimis* w podziale według podstaw prawnych

Pomocy *de minimis* o największej wartości udzielono na podstawie ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich¹² (w kwocie 1 228,2 mln zł), co stanowi ok. 28 proc. pomocy *de minimis* udzielonej w roku 2012, głównie przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Około 25 proc. pomocy *de minimis* udzielono na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (ok. 2-krotnie więcej niż w roku 2011), a 17 proc. na podstawie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Pomocy *de minimis* o dużej wartości (ponad 9 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*) udzielono także na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości¹³.

Ok. 15-krotny wzrost udzielonej pomocy *de minimis* w porównaniu z rokiem 2011 odnotowano w związku z ustawą o systemie oświaty. Dużej zmianie w porównaniu z rokiem 2011 uległa także wielkość pomocy *de minimis* udzielonej na podstawie ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych¹⁴ - ponad 2-krotny spadek.

Co istotne, około 97 proc. pomocy *de minimis* w roku 2012 udzielone zostało jedynie na podstawie dziesięciu aktów prawnych. Zestawienie opisywanych powyżej danych przedstawia tabela 5.

¹² Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.

¹³ Tj. Dz. U. z 2007 r., Nr 42, poz. 275, z późn. zm.

¹⁴ Tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 361, z późn. zm.

Tabela 5.
Największa pomoc *de minimis* według podstaw prawnych

Podstawa prawna	2011		2012	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i> [proc.]	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i> [proc.]
ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.)	1 105,9	32,3	1 228,2	28,0
ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 674, z późn. zm.)	611,2	17,9	1 100,0	25,4
ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.)	611,8	17,9	734,1	17,0
ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (tj. Dz. U. z 2007 r., Nr 42, poz. 275, z późn. zm.)	325,6	9,5	406,4	9,4
ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, ze zm.)	12,4	0,4	191,0	4,4
ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)	198,0	5,8	176,1	4,1
ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150, z późn. zm.)	133,6	3,9	156,7	3,6
ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 361, z późn. zm.)	191,1	5,6	91,4	2,1
ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 749, z późn. zm.)	68,9	2,0	73,0	1,7
ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tj. Dz.U. z 2010 r., Nr 95, poz. 613, z późn. zm.)	103,1	3,0	63,4	1,5
pozostałe akty prawne	57,1	1,7	109,2	2,8
Ogółem	3 418,6	100,0	4 329,5	100,0

3. Pomoc *de minimis* w podziale według podmiotów udzielających pomocy

Tabela 6.

 Liczba podmiotów udzielających pomocy *de minimis* w 2012 roku

Rodzaje podmiotów udzielających pomocy <i>de minimis</i>	Liczba podmiotów
Organy jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	2 428
Marszałkowie województw	16 (spośród 16)
Starostowie powiatów	305 (spośród 314)
Wójtowie/Burmistrzowie/Prezydenci miast	2 108 (spośród 2 479)
Urzędy skarbowe	378
Organy centralne	36
Pozostałe podmioty (w tym beneficjenci programów operacyjnych)	596
Ogółem	3 426 (spośród 3 987 podmiotów wdrożonych do aplikacji SHRiMP)

W 2012 roku około **86 proc. podmiotów** mających prawo do udzielania pomocy publicznej, **udzieliło przedsiębiorcom pomocy *de minimis***. Wśród nich znaleźli się wszyscy marszałkowie województw, 83 proc. starostów powiatów, 85 proc. wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz ok. 91 proc. organów skarbowych. Pomocy *de minimis* udzieliły prawie wszystkie organy centralne zarejestrowane w aplikacji SHRiMP (ok. 90 proc.).

Tabela 7.

 Pomoc *de minimis* według podmiotów udzielających pomocy

Lp.	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy [mln zł]	Główne formy pomocy
1.	Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	1 221,9	ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.)	1 220,1	- refundacja
2.	Starostowie powiatów	950,3	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 674, z późn. zm.)	873,5	- dotacja - refundacja
			ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)	50,5	- refundacja
			ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.)	23,2	- dotacja

3.	Wójtowie gmin/Burmistrzowie/Prezydenci miast	656,3	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 674, z późn. zm.)	226,5	- dotacja - refundacja
			ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, ze zm.)	191,0	-dotacja
			ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tj. Dz.U. z 2010 r., Nr 95, poz. 613, z późn. zm.)	63,4	- zwolnienie z podatku
			ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 749, z późn. zm.)	57,3	- umorzenie zaległości podatkowej wraz z odsetkami
			ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)	42,7	- refundacja
4.	Beneficjenci programów operacyjnych	564,7	ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.)	418,9	- dotacja
			ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (tj. Dz. U. z 2007 r., Nr 42, poz. 275, z późn. zm.)	143,5	- dotacja
5.	Marszałkowie województw	280,0	ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.)	266,4	- dotacja - refundacja
6.	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	257,6	ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (tj. Dz. U. z 2007 r., Nr 42, poz. 275, z późn. zm.)	257,1	- dotacja
7.	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	109,0	ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150, z późn. zm.)	108,2	- dotacja
8.	Naczelnicy Urzędów Skarbowych	105,0	ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 361, z późn. zm.)	91,3	- obniżka lub zmniejszenie powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku
9.	Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	79,5	ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)	79,5	- refundacja
10.	Prezesi Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	44,5	ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150, z późn. zm.)	44,4	- pożyczka warunkowo umorzona - pożyczka preferencyjna
11.	inne podmioty	60,7			
Ogółem		4 329,5			

W 2012 roku grupą podmiotów, które w sumie udzieliły pomocy *de minimis* o największej wartości, były organy jednostek samorządu terytorialnego - 44 proc. łącznej wartości pomocy (1 886,7 mln zł). W grupie tej najwięcej pomocy *de minimis* udzielili **starostowie powiatów** (950,3 mln zł), przede wszystkim w formie dotacji i refundacji udzielanych na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*¹⁵ oraz *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*¹⁶.

Również **wójtowie/burmistrzowie/prezydenci miast** (którzy ogółem udzielili 656,3 mln zł pomocy *de minimis*) najwięcej pomocy udzielili w formie dotacji i refundacji na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (226,5 mln zł). Pomocy o *de minimis* znacznej wartości (191 mln zł) udzielono także na dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników na podstawie art. 70b *ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*. Jak co roku samorządowe organy podatkowe udzieliły także pomocy *de minimis* na podstawie *ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych*¹⁷ (63,4 mln zł - głównie zwolnienia podatkowe), a także na podstawie *Ordynacji podatkowej*¹⁸ (57,3 - przede wszystkim umarzanie zaległości podatkowych), choć w porównaniu z rokiem 2011 odnotowano spadek tych wartości. Pomocy *de minimis* w gminach (42,7 mln zł) udzielono także na podstawie *ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*¹⁹ (w większości refundacje).

Marszałkowie województw (którzy w 2012 roku ogółem udzielili 280 mln zł pomocy *de minimis*), tak jak w roku 2011, najwięcej pomocy *de minimis* udzielili w formie dotacji i refundacji na podstawie *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*²⁰.

Organem, który w 2012 roku (jak i w roku 2011) udzielił pomocy *de minimis* o największej wartości był **Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**. Udzielona przez niego pomoc *de minimis* o wartości 1 221,9 mln zł (28 proc. ogólnej wartości pomocy) prawie w całości przeznaczona została na finansowanie działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W roku 2012 pomocy *de minimis* o znacznej wartości (564,7 mln zł²¹) udzieliły także **jednostki będące beneficjentami programów operacyjnych (przede wszystkim dotacje w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki)**.

Pomocy *de minimis* o istotnej wartości udzielił również **Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości** - jej wartość w 2012 roku wyniosła 257,6 mln zł i związana była przede wszystkim z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka.

¹⁵ Tj. Dz.U. z z 2013 r., poz. 674, z późn. zm.

¹⁶ Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.

¹⁷ Tj. Dz.U. z 2010 r., Nr 95, poz. 613, z późn. zm.

¹⁸ *Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa* (tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 749, z późn. zm.).

¹⁹ Tj. Dz.U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721, z późn. zm.

²⁰ Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.

²¹ Wartość ta nie obejmuje pomocy w ramach programów operacyjnych udzielonej przez jednostki samorządu terytorialnego (która jest już uwzględniona w kwotach pomocy odpowiednich jednostek).

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Jak co roku wśród podmiotów udzielających pomocy *de minimis* o największej wartości znaleźli się także **naczelnicy urzędów skarbowych** (jednakże w roku 2012 odnotowano około dwukrotny spadek pomocy *de minimis* udzielonej przez te organy) - łączna wartość pomocy *de minimis* udzielonej w roku 2012 przez naczelników urzędów skarbowych wyniosła 105 mln zł. Główną formę pomocy stanowiła obniżka lub zmniejszenie powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku udzielane na podstawie *ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych*²².

W grupie podmiotów udzielających największej ilości pomocy *de minimis* w roku 2012 znalazł się również **Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**, który na podstawie *ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* udzielił pomocy *de minimis* (głównie refundacji) na sumę 79,5 mln zł (duży spadek w porównaniu z rokiem 2011).

Pomoc udzielona przez wyżej wymienione podmioty stanowi ok. 99 proc. całej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w roku 2012.

4. Pomoc *de minimis* w podziale według województw

Badając położenie geograficzne siedziby przedsiębiorstw, które otrzymały w 2012 roku pomoc *de minimis*, można zauważyć, iż podobnie jak w latach ubiegłych, **najwięcej tej pomocy udzielono przedsiębiorcom z województwa mazowieckiego (589,7 mln zł), wielkopolskiego (492 mln zł), małopolskiego (396,2 mln zł) oraz śląskiego (348,8 mln zł)**, których łączny udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w roku 2012 sięga 42,2 proc. (podobnie jak w roku 2011).

Najmniej pomocy *de minimis* otrzymali beneficjenci z województwa świętokrzyskiego (148 mln zł), opolskiego (116,9 mln zł) oraz lubuskiego (109,3 mln zł). Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom posiadającym siedzibę we wspomnianych województwach łącznie stanowiła jedynie 8,6 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2012 roku. Szczegółowe dane na ten temat przedstawione są w tabeli 8.

²² Tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 361, z późn. zm.

Tabela 8.

 Pomoc *de minimis* w podziale na województwa według siedziby beneficjenta pomocy

Lp.	Województwo	2011		2012	
		Wartość pomocy <i>de minimis</i> [mln zł]	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem [proc.]	Wartość pomocy <i>de minimis</i> [mln zł]	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem [proc.]
1.	Mazowieckie	434,4	12,7	589,7	13,6
2.	Wielkopolskie	462,0	12,7	492,0	11,4
3.	Małopolskie	322,1	9,4	396,2	9,2
4.	Śląskie	257,3	7,5	348,8	8,1
5.	Dolnośląskie	208,0	6,1	284,0	6,6
6.	Łódzkie	219,3	6,4	278,8	6,4
7.	Podkarpackie	218,3	6,4	275,5	6,4
8.	Lubelskie	195,5	5,7	270,6	6,3
9.	Kujawsko-Pomorskie	227,1	6,6	240,9	5,6
10.	Pomorskie	183,0	5,4	228,8	5,3
11.	Warmińsko-Mazurskie	144,1	4,2	205,7	4,8
12.	Zachodniopomorskie	131,5	3,8	186,5	4,3
13.	Podlaskie	116,1	3,4	157,7	3,6
14.	Świętokrzyskie	142,5	4,2	148,0	3,4
15.	Opolskie	75,7	2,2	116,9	2,7
16.	Lubuskie	81,9	2,4	109,3	2,5
Ogółem		3 418,6	100,0	4 329,5	100,0

Wielkość pomocy *de minimis* w podziale na województwa została ustalona w oparciu o kryterium siedziby przedsiębiorcy, który otrzymał taką pomoc. Należy w związku z tym zaznaczyć, że wysoka wartość pomocy *de minimis* przypisana niektórym województwom może wynikać z faktu, iż wielu przedsiębiorców wybiera duże miasta na umiejscowienie swojej siedziby. Jednocześnie nie jest wykluczone, że przedsiębiorca mający siedzibę na obszarze jednego województwa otrzymał pomoc *de minimis* w związku z działalnością prowadzoną na obszarze innego województwa (np. w związku z posiadaniem tam oddziału).

Należy także zauważyć, iż poszczególne województwa bardzo różnią się między sobą jeśli chodzi o poziom przedsiębiorczości rozumianej jako udział przedsiębiorców działających w danym województwie w całkowitej liczbie przedsiębiorców zarejestrowanych w Polsce. Z tego względu dokonywanie analiz jedynie w oparciu o bezwzględne wartości pomocy *de minimis* w poszczególnych województwach może być mylące. W związku z tym poniżej udział poszczególnych województw w ogólnej wartości

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

pomocy *de minimis* zestawiono z danymi wskazującymi na poziom przedsiębiorczości w poszczególnych regionach²³.

Tabela 9.

Udział województw w ogólnej wartości pomocy *de minimis* na tle poziomu przedsiębiorczości województw w 2012 roku

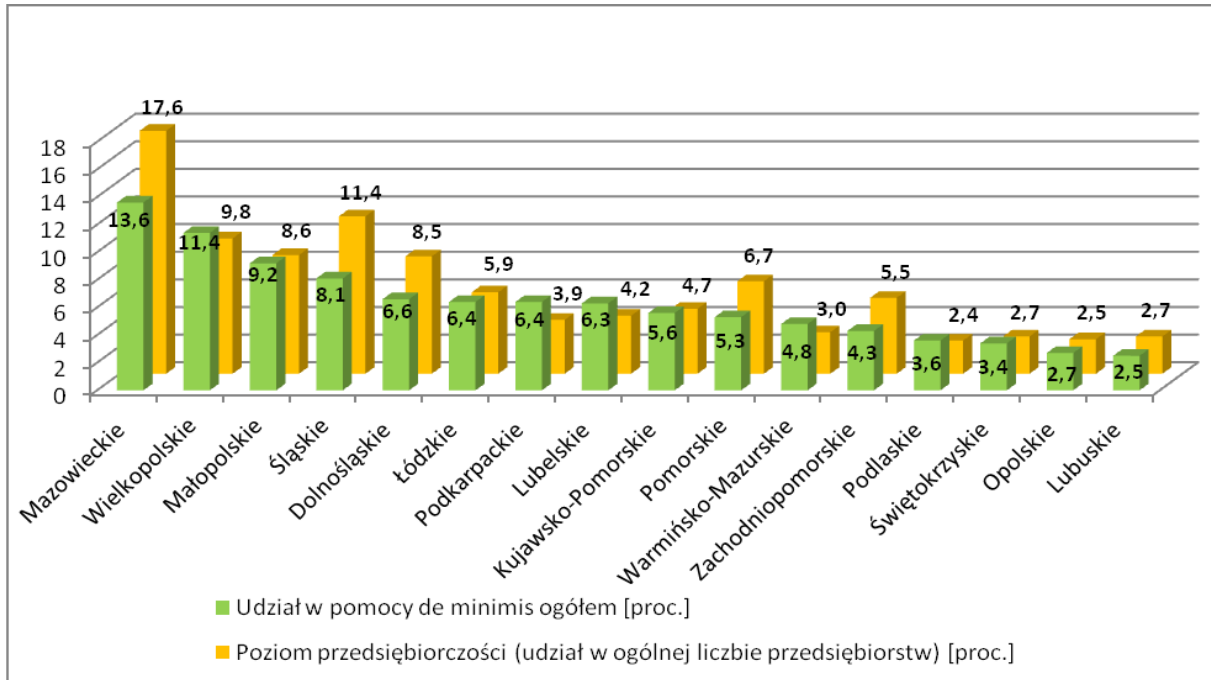
Lp.	Województwo	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem [proc.]	Poziom przedsiębiorczości (udział w ogólnej liczbie przedsiębiorstw) [proc.]
1.	Mazowieckie	13,6	17,6
2.	Wielkopolskie	11,4	9,8
3.	Małopolskie	9,2	8,6
4.	Śląskie	8,1	11,4
5.	Dolnośląskie	6,6	8,5
6.	Łódzkie	6,4	5,9
7.	Podkarpackie	6,4	3,9
8.	Lubelskie	6,3	4,2
9.	Kujawsko-Pomorskie	5,6	4,7
10.	Pomorskie	5,3	6,7
11.	Warmińsko-Mazurskie	4,8	3,0
12.	Zachodniopomorskie	4,3	5,5
13.	Podlaskie	3,6	2,4
14.	Świętokrzyskie	3,4	2,7
15.	Opolskie	2,7	2,5
16.	Lubuskie	2,5	2,7

Zestawienie powyższych wartości pozwala stwierdzić, że w województwach podkarpackim, lubelskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim poziom pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w ogólnej wartości pomocy *de minimis* przewyższa poziom przedsiębiorczości tych regionów. Natomiast odwrotną sytuację możemy zaobserwować m.in. na terenie województwa mazowieckiego, śląskiego, dolnośląskiego i pomorskiego, gdzie poziom pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w ogólnej wartości tej pomocy jest niższy od poziomu przedsiębiorczości tych regionów.

²³ Ze względu na fakt, iż sprawozdania Głównego Urzędu Statystycznego zawierające informacje o faktycznej liczbie przedsiębiorstw (ustalonej na podstawie badania statystycznego) oraz wielkości PKB w podziale na województwa za 2012 rok nie były dostępne w momencie sporządzania niniejszego Raportu, w obliczeniach uwzględniono wszystkich przedsiębiorców zarejestrowanych w poszczególnych województwach wg rejestru podmiotów gospodarki narodowej REGON za 2012 rok. W związku z powyższym należy zaznaczyć, iż liczba oparta na rejestrze REGON może być zawyżona (może uwzględnić ona przedsiębiorców, którzy pomimo zakończenia działalności nie wyrejestrowali się).

Wykres 4.

Pomoc *de minimis* udzielona w poszczególnych województwach w porównaniu z poziomem przedsiębiorczości

5. Pomoc *de minimis* w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy

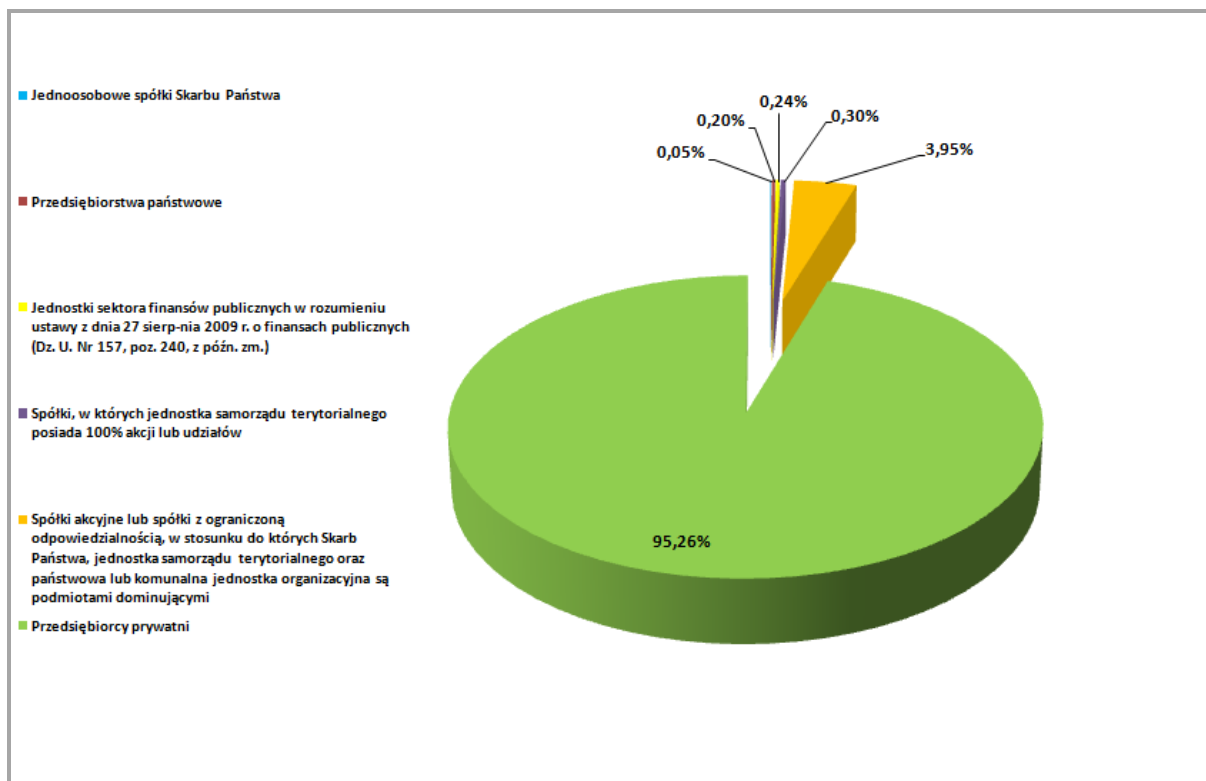
Tabela 10.

Wartość pomocy *de minimis* w podziale ze względu na formę prawną beneficjenta

Forma prawna przedsiębiorcy	Udział w wartości pomocy de minimis [proc.]
Przedsiębiorcy prywatni	95,26
Spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi	3,95
Spółki, w których jednostka samorządu terytorialnego posiada 100% akcji lub udziałów	0,30
Jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 240, z późn. zm.)	0,24
Przedsiębiorstwa państwowe	0,20
Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa	0,05

Wykres 5.

Wartość pomocy *de minimis* w podziale ze względu na formę prawną beneficjenta

W 2012 roku najwięcej pomocy *de minimis* uzyskali przedsiębiorcy prywatni (ok. 95 proc. ogólnej wartości pomocy). Pozostałe podmioty stanowiły niewielki procent beneficjentów pomocy *de minimis*.

6. Pomoc *de minimis* w podziale według wielkości beneficjentów

W 2012 roku ponad 95 proc. pomocy *de minimis* udzielono mikro, małym i średnim przedsiębiorcom. Czynniki, takie jak:

- proste zasady udzielania pomocy *de minimis* (warunkami, które powinien spełnić jej beneficjent jest nieprzekraczanie w ciągu trzech lat określonego limitu pomocy oraz niezajdowanie się w trudnej sytuacji ekonomicznej),
- brak powiązania z konkretnym projektem,
- ograniczone możliwości absorpcji kapitału sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorców

powodują, że corocznie pomocą *de minimis* zainteresowane są przede wszystkim mniejsze podmioty. Potwierdzeniem tego jest to, że ok. 3/4 tego rodzaju pomocy w 2012 roku (77,3 proc.) otrzymali mikroprzedsiębiorcy, co jest wartością porównywalną z poprzednimi latami. Szczegółowe dane dotyczące podziału pomocy według wielkości beneficjentów przedstawiono na wykresie 6, a porównanie tych wielkości z rokiem 2011 w tabeli 11.

Wykres 6.
Wartość udzielonej w 2012 roku pomocy *de minimis* ze względu na wielkość beneficjenta

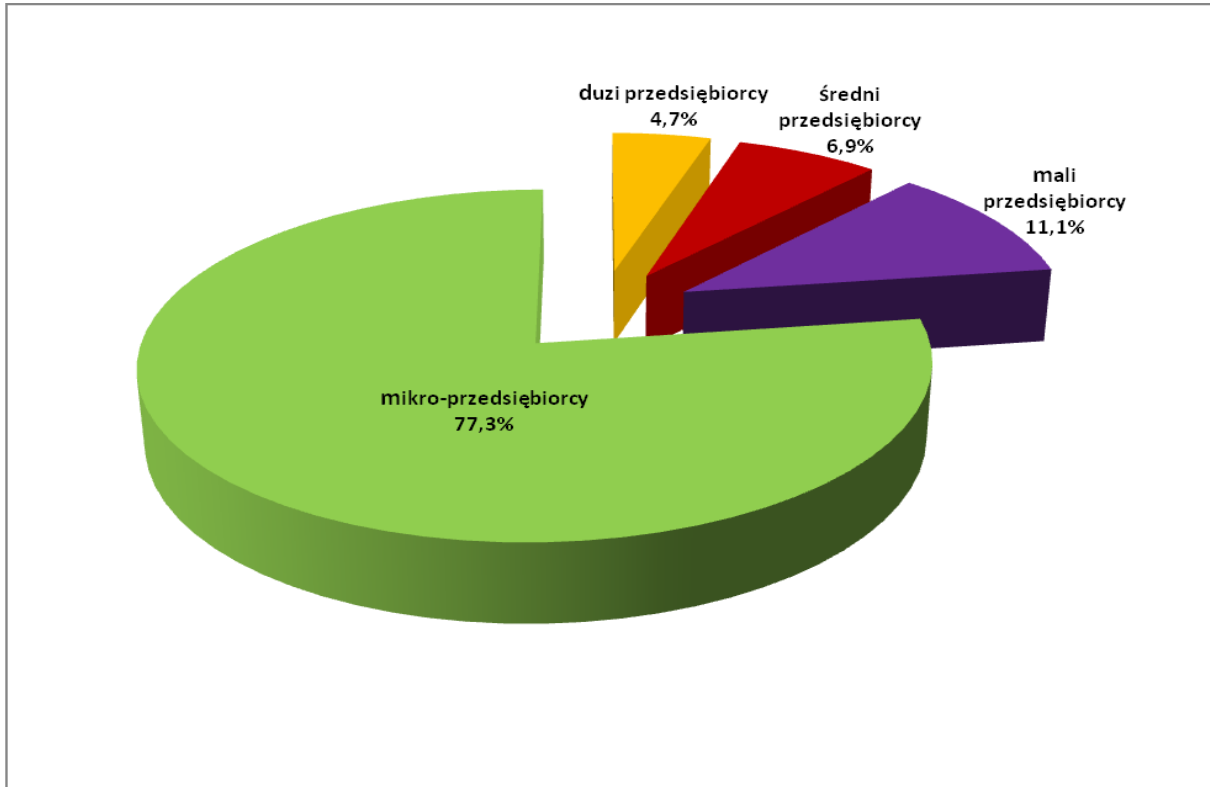

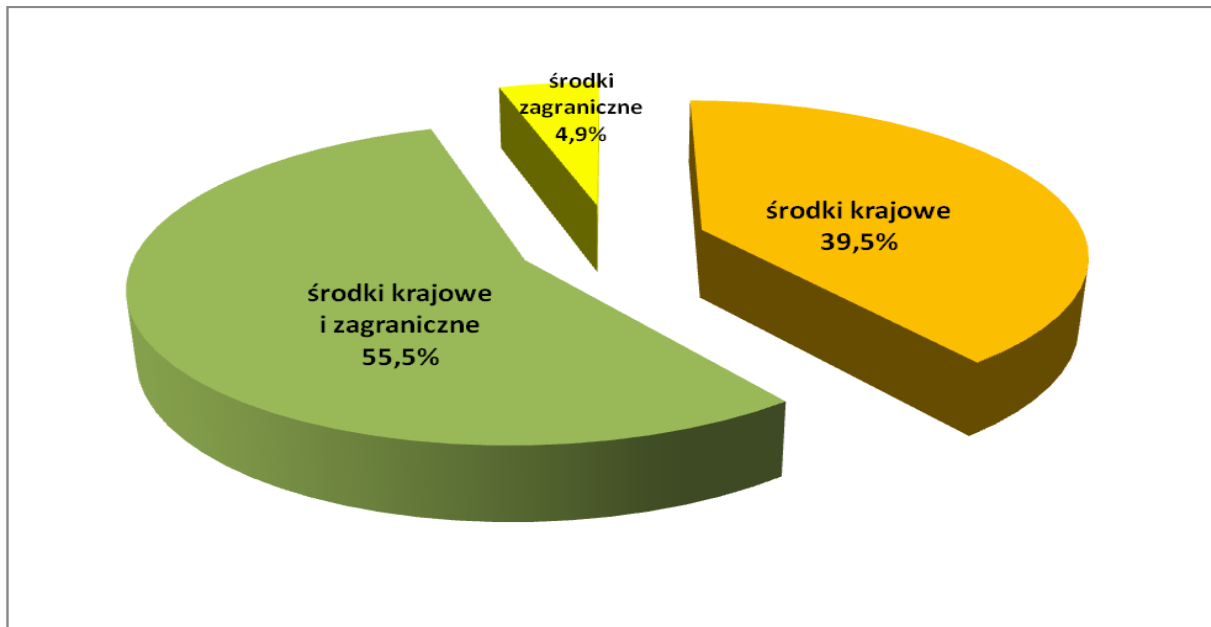
Tabela 11.
Wartość udzielonej pomocy *de minimis* ze względu na wielkość beneficjenta

Wielkość przedsiębiorcy	2011		2012	
	wielkość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i> [proc.]	wielkość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i> [proc.]
mikro-przedsiębiorcy	2 629,1	76,9	3 346,5	77,3
mali przedsiębiorcy	327,5	9,6	478,7	11,1
średni przedsiębiorcy	281,7	8,2	299,1	6,9
duzi przedsiębiorcy	180,3	5,3	205,3	4,7
Ogółem	3 418,6	100,0	4 329,5	100,0

7. Pomoc *de minimis* w podziale według źródła pochodzenia pomocy

Wykres 7.

Wartość pomocy *de minimis* według źródła jej pochodzenia

Pomoc *de minimis* w 2012 roku, tak jak i w roku 2011, udzielana było głównie ze źródeł zasilanych jednocześnie ze środków pochodzenia krajowego i zagranicznego²⁴ (2 404,5 mln zł, czyli ok. 56 proc. pomocy *de minimis*), w mniejszej części ze środków pochodzenia wyłącznie krajowego (1 711 mln zł, czyli ok. 40 proc. pomocy *de minimis*), a najmniej pomocy *de minimis* udzielono ze środków pochodzenia wyłącznie zagranicznego (214 mln zł, czyli ok. 5 proc. pomocy).

²⁴ Tzw. źródło mieszane oznaczane w sprawozdaniach o pomocy publicznej symbolem „AB” na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 153, poz. 952, z późn. zm.).

IV. PODSUMOWANIE

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2012 roku w Polsce wyniosła 4 329,5 mln zł, co stanowiło 17,5 proc. wsparcia udzielonego przedsiębiorcom ze środków publicznych. W ostatnich latach wartość udzielanej pomocy *de minimis* wykazywała tendencję wzrostową, co można tłumaczyć pojawieniem się nowych źródeł finansowania pomocy (zwłaszcza programów współfinansowanych przez Unię Europejską) oraz częściowym zastępowaniem pomocy publicznej udzielanej wcześniej w ramach programów pomocowych pomocą *de minimis*. Kumulacja wydatkowania środków ze źródeł współfinansowanych z funduszy unijnych w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013 nastąpiła w roku 2010. W roku 2011 odnotowano spadek wartości pomocy *de minimis* (podobnie jak i ogólnej wartości pomocy publicznej) do poziomu porównywalnego z rokiem 2009. W roku 2012 jej poziom wrócił natomiast do porównywalnego z rokiem 2010 - po raz pierwszy od wielu lat tendencja zmian wartości pomocy *de minimis* nie była skorelowana z tendencją zmian wartości pomocy publicznej, gdzie w roku 2012 odnotowano spadek²⁵.

Pomoc *de minimis* udzielona w 2012 roku wykazywała pewne cechy, które charakteryzowały również pomoc spełniającą przesłanki art. 107 TFUE udzieloną w tym samym roku. Przede wszystkim dominacja bezpośrednich wydatków z budżetu państwa (ok. 91,4 proc. pomocy *de minimis*) głównie w formie dotacji (93,6 proc.)²⁶ oraz dominacja prywatnych przedsiębiorców (95 proc.) wśród beneficjentów pomocy *de minimis*²⁷.

Główna różnica między pomocą publiczną a pomocą *de minimis* to dominacja mikro, małych i średnich przedsiębiorców wśród jej beneficjentów (95,3 proc. w roku 2012) i tylko ok. 50-procentowy udział wśród beneficjentów pomocy publicznej, co wiąże się z kwotowym ograniczeniem pomocy *de minimis* i przez to korzystaniem z tego rodzaju wsparcia głównie przez mniejsze podmioty. Różnicę szczególnie widać na grupie mikroprzedsiębiorców, którzy stanowią 77 proc. beneficjentów pomocy *de minimis* w 2012 roku, a zaledwie 13 proc. beneficjentów pomocy publicznej²⁸.

²⁵ Synteza wyników za 2012 rok w *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2012 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa, wrzesień 2013 roku.

²⁶ Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy w *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2012 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa, wrzesień 2013 roku.

²⁷ Pomoc publiczna w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy w *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2012 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa, wrzesień 2013 roku.

²⁸ Pomoc publiczna w podziale według wielkości beneficjentów w *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2012 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa, wrzesień 2013 roku.